Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia: Braşov, piaţa mare Nr. 30.

Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneber*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*: în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.

Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. seu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta“ iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria: Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. N-rii de Dumineca 2 fl. pe an.

Pentru România şi străinătate: Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr. N-rii de Dumineca 8 francĭ.

Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.

Abonamentul pentru Braşov administraţiunea, piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 95. Braşov, Lunĭ-Marţĭ, 30 Aprilie (12 Maiŭ) 1896.

Ergo... trebue oprită!

Braşov, 29 Aprilie v.

Décă ar mai fi fost de lipsă, de-a motiva absoluta necesitate, ca obştea partidului nostru naţional român sĕ iésă din amorţélă şi sĕ încépă a se ocupa serios de cestiunea sa de esistenţă, atât de cumplit ameninţată prin procederea arbitrară a guvernului dela procesul Memorandului încóce, atuncĭ nu ni-am puté închipui o motivare mai strălucită, mai elocuentă şi mai convingĕtóre, decât aceea, ce o aflăm adĭ în semioficiósa „Budapester Correspondenz“ şi în guvernamentalul „Pester Lloyd“.

După ce partidul nostru naţional aprópe doi anĭ de dile a stat neactiv faţă cu cunoscuta ordonanţă a ministrului de interne unguresc din Iunie 1894, prin care se atacă organisaţia lui, a fost de-ajuns şi numai convocarea, ce s'a făcut pentru întrunirea unei conferenţe a partidului cu scop de-a aduce la cunoscinţa acestuia în mod cuvenit poruncile şi sentinţa ministrului, pentru ca sĕ fiă scoşĭ din fire toţĭ cei dela ministeriile unguresci, începênd dela br. Banffy pănă la cel din urmă scriitor al adjutantului sĕu Jeszenszky.

Ne mai audită „impertinenţă daco-română“, ne mai pomenită „cutezare de conspiratorĭ“, se voéscă acum, în toiul trufiei celor cu mileniul, a reactiva partidul naţional român şi conferenţele lui!

Şi cât de „cinicĭ“ sunt aceştĭ „agitatorĭ“, cu cât „fariseism“ se îmbracă ei în haina de „philistri“, păstrând formele legei şi vorbind de „ordinaţiunĭ“ şi de „statute“: tóte numai spre a ascunde „planurile lor perverse“ şi „agitaţiile lor anti-constituţionale!“

Sciţĭ vorba Românului: „di-i mamă, guşată, ca sĕ nu-ţĭ apuce a dice“. „Maghiarii“ de curênd „recepţĭ“ dela „Pester Lloyd“, cavalerĭ dela rudă parfumaţĭ cu usturoiŭ, ne iau pe dinainte şi ne strigă ei, ceea ce suntem în drept a le striga noi lor şi patronilor lor, ne strigă, că am avé, dĕu, planurĭ pernicióse şi că am unelti în contra constituţiei.

D-l Hieronymi, se'nţelege, n'a avut planurĭ pernicióse şi n'a lovit de loc în constituţiă, când a cerut dela partidul naţional român, ca sĕ se sugrume însu-şĭ cu sforicica de mătasă, ce i-a presentat'o, cum făceau Sultanii faţă cu acei slujbaşĭ ai lor, a căror pierdare o hotărau. Nicĭ că ar mai putea fi vorbă de-o violentare, de-o călcare de lege şi de constituţiă din partea unui ministru unguresc tocmai acuma, la códa veacului milenar, când se serbéză unitatea şi indivisibilitatea naţiei arpadiane venite din Schitia.

Sĕ ne ierte însĕ Max Falk sĕ-i spunem, că doctrina, cu care organul sĕu se încércă a întórce cu fundul în sus tóte principiile de drept şi de libertate în stat, şi cu care umblă sĕ întórcă pe dos şi „legea de naţionalitate“, singurul paravan, după care se mai ascunde ruşinea gólă a liberalismului unguresc, este doctrina cea mai miserabilă a timpului de faţă. Nicĭ orgiile celui mai sĕlbatic despotism de rassă nu puteau sĕ scótă la ivélă o astfel de doctrină ticălósă şi abiectă, décă nu s'ar afla între fanaticii orbĭ spirite veninóse de speculanţĭ de suflete şi de vêndĕtorĭ de neamurĭ, ca cele, ce infectéză atmosfera cu rĕspândirea unor pamflete, cum este cel publicat în „Pester Lloyd“ în contra partidului naţional român.

Cetăţenii de naţionalitate română nu mai pot sĕ formeze, după „Pester Ll.“ şi „Bud. Corresp.“ un partid, fiind-că, vedĭ Dómne, Maghiarii recepţĭ dela numitele foi nu mai vor sĕ admită nicĭ naţionalităţĭ în acest stat, ci numai o naţiune maghiară şi declară orĭ-ce formaţiunĭ de partide, carĭ ar fi în contra unităţii acestei naţiunĭ, de ilegale şi anti-constituţionale.

Ba merg aşa de departe despoţii evreo-maghiarĭ, încât nu mai vréu sĕ ierte naţionalităţilor de-a avé nicĭ măcar aspiraţiunĭ ca naţionalităţĭ, adecă ca popóre deosebite prin rassă de naţiunea maghiară. Şi ca sĕ pună vêrf la tóte, oficioşii şi semioficioşii lui Bánffy tăgăduesc acuma cu totul şi legea de naţionalitate şi, ca nisce adevĕraţĭ „tăgăduşĭ“, nu numai că nu vor sĕ scie de o *unitate politică* a cetăţenilor de tóte naţionalităţile, de care vorbesce legea dela 1868, ci négă chiar cu desĕvîrşire dreptul de esisţenţă al acelor naţionalităţĭ.

Destul că înaintea celor dela putere adĭ se declară de minciună tóte câte s'au întêmplat cu „naţionalităţile“ şi câte s'au făcut în sînul acestora, dela 1868 încóce. Pentru ei astădĭ nu mai esistă în acest stat popor român, limbă română, şcóle române, bisericĭ române, prin urmare nicĭ aspiraţiunĭ române: tóte au fost numai un vis urît, din care s'au deşteptat acuma poroditţele vechĭ şi cele nouĕ recepte ale lui Arpad.

Étă metamorfosa desĕvêrşită, ce au produs'o serbările mileniului la Ungurĭ şi fiind-că Românii „neculţĭ“ „încăpăţinaţĭ“ persistă în rugina lor vechiă românéscă şi nu vor sĕ trécă şi ei prin acéstă metamorfosă, sunt escomunicaţĭ ca stând în afară de constituţiă, ca cetăţenĭ „trădătorĭ“, ca nisce şerpĭ veninoşĭ în sînul patriei.

Nu-i oportun, prin urmare, ca astfel de esistenţe, fără drept de-a aspira la o vieţă propriă, sĕ se pótă întruni şi sĕ se pótă sfătui în linişte şi între marginele legale asupra intereselor lor. Nu-i oportun sĕ se întrunéscă conferenţă naţională română, ergo trebue sĕ fiă oprită!

Conferenţa română în Sibiiu.

Semioficiósa *„Budapester Correspondenz“* („Budapesti Tudositó“) de Vinerĭ publică următorul *comunicat*, ce l'a primit fără îndoială din cercurile guvernului:

După-ce arată cuprinsul convocării, prin care „fostul preşedinte al comitetului naţional român disolvat“, Dr. I. Raţiu conchiamă conferenţa pe dina de 15 l. c. „Bud. Corr.“ continuă aşa:

Aserţiunile acestea ale lui Raţiu şi resultatul desluşirilor sale se pot resturna prin următórele fapte şi adevĕrurĭ:

Ce se ţine de aserţiunea privitóre la timp, că ei după imânarea ordinaţiunei până la începerea pedepselor au stat sub supraveghiare poliţienéscă, decĭ, în urma restringerei libertăţii lor personale, au fost împedecaţĭ în împlinirea provocărei din ordinaţiune, de a aduce adecă la cunoscinţa conducĕtorilor de partid disolvarea ordinată a partidului naţional român; acésta nu corespunde nicĭ-decum faptelor.

Pentru aceea nu corespunde adevĕrului, deóre-ce ordinaţiunea privitóre la disolvare s'a adus numai decât în Iunie 1894 în modul cel mai frapant, la cunoscinţa conducĕtorilor de partid în „Tribuna“ din Sibiiu, care de repeţite orĭ a fost declarat ca organul oficial al aşa numitului partid naţional român; şi a fost discutată în mod vehement sĕptĕmânĭ întregĭ. Punctul final al convocărei, că Raţiu numai acum, în şedinţa convocată pe 15 Maiŭ, póte aduce la cunoscinţa conducĕtorilor ordinaţiunea privitóre la disolvare, este decĭ de o parte neadevĕrat, de altă parte fals, deóre-ce ordinaţiunea respectivă, după ce s'a dat, numai decât s'a adus în cercurile cele mai largĭ la cunoscinţa „conducĕtorilor“ românĭ, şi în realitate fiă-care dintre conducĕtorii românĭ au avut şi au cunoscinţă despre acéstă ordinaţiune. Ar susţine neadevĕrul, cel ce ar cuteza se întăréscă contrarul. Este neadeverat şi aceea, că Raţiu şi soţii sĕi condamnaţĭ ar fi fost restrinşĭ în libertatea lor personală atuncĭ, când li-s'a imânat ordinaţiunea privitóre la disolvare; deóre-ce din momentul acesta şi până la începerea pedepsei lor, condamnaţii în pro-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Despre cutremure

(Fine)

Timpurile anului par a sta în óre-care legătură cu cutremurile. *Humboldt* a observat, că atât în America, cât şi în Sicilia şi pe insula Molluce, timpurile ploióse, şi acele de pe lângă ecuinocţiŭ sunt cele mai periculóse, adecă la acelea carĭ cutremurile se ivesc mai des. Comparaţiunĭ întinse şi observaţiunĭ moderne constată asemenea, că şi în Europa întrégă cutremurile sunt cu mult mai numĕróse în cele şése lunĭ de tómnă şi de iérnă, decât în celelalte şase lunĭ mai calde de primăvară şi vară. Ast-fel din cele 115 cutremure, citate de geologul *von Hoff* (1771—1837; directorul museelor sciinţifice dela Gotha), carĭ s'au întêmplat în Europa la nordul Alpilor în anii dela 1821 până la 1830,

34 au cădut tómna } şi numai { 17 primă-vára
43 „ „ iérna } { 21 vara
77 38

Profesorul *Petru Marian* dela Basel în Elveţia (născ. 1795) raportéză după datele ce a putut culege, că în acest oraş s'au întêmplat până la 1836, 120 cutremure, din carĭ

39 tómna } şi numai { 22 primă-vara
41 iérna } { 18 vara
80 40

adecă în partea cea mai rece a anului se ivesc un numĕr de cutremure îndoit decât în cele şése lunĭ mai calde ale anului.

Studii seriόse şi întinse au condus pe francesul *Perrey*, la Dijon, la resultatele următóre: din 2657 cutremure întêmplate în diferite părţĭ ale Europei, în diferiţĭ secolĭ, 1524 cad în cele şése lunĭ de tómnă şi de iérna; éră 1133 primăvara şi vara. — Asemenea din 914 cutremure observate în intervalul dela 1801 până la 1843, 521 cad în timpurile recĭ şi 393 în cele şése lunĭ calde.

Geologul german *Volger* (născut la 1822; succesiv profesor la Götingen, Zürich, Francfurt pe Main) găsesce, că din 1230 cutremure din regiunea Alpilor, 774 au cădut tómna şi iérna, 475 primă vara şi vara. Deosebit de acésta Volger a găsit din comparaţiunea a 502 cutremurĭ, că 182 s'au întêmplat diua, éră 320 nóptea.

Sus numitul *Perrey* prin studiul a 7000 cutremurĭ întêmplate în diferite locurĭ ajunge la resultatul, că luna are o influenţă asupra lor. Cutremurile sunt mai frecuente la lună nouă şi lună plină, adecă la *syssygii* decât la *cuadrature*; ele sunt mai frecuente când luna trece la meridianul unui loc; asemenea când luna se află la perigeu. Tóte aceste împrejurărĭ arată, că exista o legătură între cutremure şi între fluxul şi refluxul masei liquide, care umple golul globului nostru, acest flux fiind provocat, precum se scie prin acţiunea atractóre a lunei.

Durata cutremuriler, în genere scurtă, variază însĕ între óre-carĭ limite. Cele mai multe şi prăpăditóre cutremure au ţinut numai câte-va secunde, rar câte-va minute. Astfel renumitul geolog şi cristalograf german *Naumann* rapórtă, că cutremurul dela 1693, la care Catanea şi încă 39 oraşe şi sate din Sicilia au fost rĕsturnate cu totul, şi peste 60,000 de ómenĭ au perit, n'a ţinut decât numai câte-va secunde. — Cutremurul dela 1812, care a prăpădit Caracas a început cu o sguduitură de 5 séu 6 secunde care a pus clopotele în mişcare; apoi a urmat o cutremurare de vre-o 10 secunde, după aceea o mişcare succesorie de 3—4 secunde şi în fine una undulatoriă ceva mai lungă după care oraşul se afla transformat în ruine. — Cutremurul din Calabria dela 1783 a ţinut 2 minute; acela dela Jamaica 3 minute; acela dela Lissabona a ţinut 5 minute, déră loviturile cele mai teribile însă-şĭ s'au petrecut numai în câte-va secunde, repeţindu-se în interval de unul séu două minute. — De multe-orĭ cutremurile au ţinut mai mult timp repeţindu-se în periode lungĭ, şi acésta s'a întêmplat mai cu sémă în ţĕrile, carĭ nu au vulcanĭ activĭ. Causa cutremurilor fiind vapórele închise în interiorul crustei pământului carĭ, în urma marei lor tensiunĭ, caută sĕ ocupe un spaţiŭ din ce în ce

cesul Memorandului n'au stat sub supraveghiare, luând afară pe Gerasim Domide, care din causa unei încercărĭ de-a fugi, a fost pus de fapt sub supraveghiare polițiană.

Ce privesce, după tóte acestea, organisarea partidului, nicĭ una din modalitățile amintite în convocarea lui Rațiu nu e admsibilă.

Pe basă „națională" nu se pot organisa pretinșii conducĕtorĭ ai românismului în înțelesul legei de naționalitate, deóre-ce legea de naționalitate citată atât de adese-orĭ de Rațiu și soții, spune în întroducere apriat următórele: „Toțĭ cetățenii Ungariei formézǎ și după principiile fundamentale ale constituției o națiune, națiunea nedespărțiveră, unitară ungară". Astfel organisarea unei partide separate național-române, slovace, sêrbescĭ etc. ar însemna atâta, cât, în contră legei amintite de ei atât de des și a principiilor fundamentale ale constituției, a disolva națiunea politică unitară; este decĭ datorința indispensabilă a guvernului, de-a veghia strict, ca nu cumva, contra legei și constituției, sĕ se disólve unitatea națiunei politice prin astfel de organisărĭ de partid, stătĕtóre pe basă specială națională.

Ținerea adunărei convocate de Rațiu pe 15 c. nu se póte permite și din acel motiv, — și prin acéstă pare a se fi hotărît asupră sorții conferenței — deóre-ce conducĕtorii așa numitului partid național român se declară ca representanțĭ delegațĭ ai alegĕtorilor naționalĭ românĭ, și astfel atât conferența, cât și organisarea de partid este proiectată pe basă representativă. Insĕ în state parlamentare nu pot fi tolerate afară de parlament corporațiunĭ, carĭ fac politică și sunt inființate pe basă representativă, deóre-ce acésta ar forma o vătĕmare directă a suveranității legislativei. Decĭ nicĭ din acest punct de vedere nu póte fi concésa conferența plănuită.

Mai rĕmâne sĕ ne ocupăm cu alternativa basată pe prgrf. 104 al legei electorale.

Paragraf 104 al legei electorale regulézǎ ținerea adunărilor de partid *pe timpul alegerilor*, se 'nțelege, fără de-a atinge adunările de partid organisate pe basă națională, carĭ adunărĭ lovesc în enunciațiunea amintită mai sus a legei de naționalitate. In present însĕ n'a sosit încă nicĭ timpul alegerilor, și ast-fel — chiar décă ar pute fi vorba despre un partid, care stă pe basă națională română, slovacă, sêrbă în contra legei de naționalitate nu este causă dea-se permite de astă-dată ținerea conferenței. Ce privesce însĕ mai departe alternativa, ca partid, ca reuniune sĕ se organiseze pe basă de statute aprobate de ministeriu, mai întâi de tóte trebue sĕ observăm, că ordinațiunea privitóre la reuniunĭ a ministrului de interne eschide apriat posibilitatea, de-a se constitui reuniunile pe basă „națională", cu devisă „națională".

Va sĕ dică, după cum am arătat mai sus, atât spiritul constituțiunei țĕrei, cât și cuvintele precise ale legei de naționalitate esclud apriat, ca autoritățile publice sĕ pótă concede ținerea unei adunărĭ, care voesce sĕ se organiseze pe óre-care basă „națională" (română, slovacă) și tinde la constituirea unui partid politic, care, pretindênd pentru singuraticile naționalitățĭ individualitate de drept public, țintesce la distrugerea unității națiunei maghiare.

Dovadă pentru acestea este și modul de judecare și procederea de până acum a guvernului în obiectul acesta. E lucru sciut, că pe așa numitul comitet național român, ce a fost ales întâia-óră de conferența electorală a inteligenței române, pe care Ilie Măcelariu a convocat'o la Mercuria în dilele de 7 și 8 Martie 1869, ministrul de interne prin ordinațiunea sa de sub numĕrul presidial 986 încă în 18 a aceleașĭ lunĭ l'a declarat de disolvat cu motivarea: „Chiămerea acestui comitet a fost, de-a se îngriji de esecutarea hotărîrilor conferenței dela Mercurea; aceste hotărîrĭ însĕ prin decretarea pasivității au țîntit a face ilusoriă legea electorală și a zădărnici validitarea dreptului electoral, va sĕ dică au țintit la împedecarea esecutărei unei legei sancționate de „Majestate". Ba când Măcelariu a insinuat din nou recurs în contra acestei ordinațiunĭ de disolvare, ministrul de interne prin hârtia sa dela 7 Aprilie nr. pres. 1213 din 1869 a întărit din nou ordinațiunea sa de interdicere.

Este adevĕrat, că o parte a inteligenței române a ținut și pe timpul alegerilor din 1872 și 1875 câte-o conferență la Alba-Iulia și Sibiu, dér aceste conferențe n'au fost organisate pe basă representativă. Acest comitet a fost ales din nou numĕr de conferența convocată în 1878. Acest comitet apoi, în conferența din 1881, a organisat pe basă representatívă așa numitul partid național român.

Partidul național român cu organismul sĕu representativ de fapt a esistat ce-i drept dela 1881 până la 1894, în contra ordinului de disolvare din 1869, dér fără ca autoritățile sĕ fi avut cunoscință oficială despre acéstă esistență. Ceea ce s'a înființat însĕ pe cale abusivă nu dă dreptul esistenței legale nicĭ unui organism, și de aceea ministrul de interne, îndată ce la 1894 a ajuns la cunoscința, că așa numitul partid național român, ca atare, lucrézǎ, ca organisat pe basă representativă și că el are în comitetul esecutiv organismul sĕu permanent, numai decât l-a și disolvat, ba prin o ordinațiune de mai târdiu a și clasificat ca transgresiune orĭ-ce lucrare ulteriórǎ a lui.

Pe basa tuturor acestora, conferența proectată în present, care fiă intenționat, fiă din întêmplare e pusă tocmai pe acea di de 15 Maiŭ, care tot-odată e aniversarea renumitei adunărĭ revoluționare dela Blașiŭ, din 1848 și coincide și cu demonstrațiunile, pe carĭ în România, pentru scopurĭ individuale și de partid, le arangiézǎ în acéstă di agenții legei culturale în contra mileniului — ținerea conferenței proiectate pe 15 Maiŭ nu se póte permite, cu atât mai puțin nu, fiind-că ea, după cum apare și din împrejurările amintite mai sus, nu vré sĕ fiă nimic alt-ceva, decât o demonstrațiă rĕu inscenată în contra actualei sĕrbătorĭ milenare a statutului maghiar și în contra națiunei maghiare, unită politicesce, pe care demonstrațiă însĕ, ce turbură disposiția publică și liniștea socială, autoritățile statului aflătóre în Sibiiu au datorința neapărată de-a o zădărnici.

Steagul unguresc ars la Caransebeș.

Foile din Budapesta, ce ni-au sosit adĭ, publică telegrame dela Lugoș, în care se spune, că în diua de 9 Maiŭ, când s'a serbat mileniul în Caransebeș, mai mulțĭ demonstranțĭ, luând un stég unguresc de pe-o casă, l'au ars cu pompă. Unele telegrame susțin direct, că făptuitorii au fost teologĭ românĭ din Caransebeș, altele spun, că numai „se vorbesce", că făptuitorii ar fi teologii românĭ.

Décă și întru cât sunt esacte aceste telegrame, nu cercetézǎ nicĭ una dintre foi. Ba sĕ nu fim nedrepțĭ, una totușĭ le pune în cumpăna criticei, arătând, că nu vré nicĭ decum pe basa acelor telegrame sĕ-șĭ dea verdictul condamnator asupra teologilor românĭ din Caransebeș și a episcopului lor, cum o face, de esemplu, cu atâta furiă „milenară" archi-șovinisticul „Bud. Hirl".

Acea foiă aste „*Alkotmány*", organul partidei poporale, care partid, precum scim, și-a propus sĕ fiă mai puțin fanatic față cu confesiunile nemaghiare. „Alkotmány" reproduce după „Központi Tudositó" următórea telegramă: „Lugoș, 9 Maiŭ. In Caransebeș teologii românĭ au ars stégul național maghiar cu mare ceremoniă". — După aceea observă, că numita fóiă litografată e cunoscută ca una, ce aduce de multe-orĭ informațiunĭ mincinóse și dice, că scirea 'i-se pare de necredut, așa că se mărginesce numai la simpla ei înregistrare.

O telegramă, ce-o publică semi-oficiosul „Orsz. Ert.", datată tot din Lugoș, înfățișézǎ lucrul într'o lumină mai dubiósă. Ea este de următorul cuprins:

„Lugoș, 9 Maiŭ: „Adĭ diminéță s'a ars în Caransebeș stindardul național arborat din incidentul mileniului pe casa comerciantului Heller Jakob, *după cum se afirmă*, prin elevii seminarului teologic român de-acolo. Vice-șpanul Litsek Béla și comandantul de gendarmĭ Hollák au plecat imediat la Caransebeș, pentru ca sĕ pornéscă aspră cercetare".

Pe basa unor astfel de scirĭ nesigure, amintitul „Bud. Hirl." nu întârdiă a-șĭ desvolta vitejia „patriotică" tunând și fulgerând într'un articul de fond în contra episcopului român dela Caransebeș, a preparandiei și a seminarului gr. or. de-acolo, cerênd nicĭ mai mult, nicĭ mai puțin, decât imediata lui închidere.

Așteptăm scirĭ autentice dela Caransebeș.

Maghiarisare de nume în 1895.

„*Societatea centrală pentru maghiarisare de nume*" incepuse în Novembre 1895 din Budapesta o acțiune intensivă, și provocă solemnel poporațiunea Ungariei, ca în preajma mileniului sĕ-șĭ maghiariseze numele toțĭ cei cu nume nemaghiare. Președintele acelei societățĭ, făcênd acum un raport asupra resultatului amintitei acțiunĭ, constată cu durere, că provocările societății au cam sunat în pustiu, deóre-ce comparând anul 1895 cu 1894 numĕrul celor ce șĭ-au schimbat numele a crescut „numai cu 178". Spune mai departe președintele acelei „vrednice" societățĭ, că vina la acésta o pórtă în cea mai mare parte autoritățile publice, carĭ sunt fórte indiferente față cu scopurile societății de maghiarisare.

In raport se arată între altele, că Jidanii au fost aceia — lăudă lor, esclamă raportorul — carĭ șĭ-au maghiarisat în mai mare numĕr numele. Apoi spre intristarea nóstră și spre rușinea respectivilor, trebue sĕ constatăm, că în acel raport se amintesc 40 gr. catolicĭ și 8 gr. orientalĭ, carĭ șĭ-au maghiarisat numele în decursul anului 1895, ér în jumĕtatea acésta de an s'au aflat 16 gr. cat. și 3 gr. or., carĭ uitându-șĭ de neamul lor șĭ-au înschimbat numele în unguresce.

Cu numele se amintesc în raport 4 Românĭ, carĭ șĭ-au maghiarisat numele în următorul mod: *Albu* în Zágoni, *Negru Teodor* în Nador, Nicorescu Vincenție în Nagy, și *Rinu George* în Révész.

Insemnați-vĕ Românilor, numele acestor păcătoșĭ, carĭ nu s'au rușinat de așĭ trada națiunea și numele lor străbun, eredit din moșĭ-strămoșĭ!

CRONICA POLITICĂ.

— 29 Aprilie.

Unele diare din Budapesta publică scirea fórte puțin probabilă, că la intervenirea ministrului-președinte Banffy, ministrul de esterne austro-ungar, contele **Agenor Goluchowsky**, ar fi primit dela monarchul împuternicirea de-a *interpela guvernul român* pentru acțiunea Bucurescenilor contra mileniului și a pretinde ca *sĕ se curme demonstrațiunile.*

*

Foile unguresci au mers fórte departe cu **atacurile îndreptate contra Escelenței Sale Metropolitului Miron Romanul** din causa cunoscutei sale circulare publicate din incidentul mileniului. „Arad és Vidéke", după ce dice, că „Metropolitul de mult sufere de paralisă și nu mai e în stare de-a judeca," acusă guvernul, că „între actualele

---

mai mare și sĕ depărteze orĭ-ce ar pune o piedecă la acéstă a lor espansiune, se înțelege de sine, că pe unde se găsesce vre-un canal vulcanic, acesta va înlesni eșirea vapórelor și cutremurările vor înceta; în absența unui asemenea canal abducĕtor, tendințele vapórelor de a eși se vor prelungi mai mult și cutremurările causate printr'acésta se vor repeți mai adesea până sĕ stabiléscă equilibrul între forțele intestine, carĭ se află în luptă.

Astfel cutremurul dela Pignerolo în Savoia la 1808 a ținut până la 7 sĕptĕmânĭ; acela dela Constantinopol la 1510, 45 de dile, mai fără încetare; Pașalicul Alleppo a fost cutremurat tótă luna lui August și Septemvre în anul 1822; Caracas se cutremură mai necontenit dela 21 Octomvre 1766 până la finele anului 1767; la Chili a ținut cutremurul dela 1822 până la finele lui Septemvre din anul 1823; teribilul cutremur dela Cumana a durat 14 lunĭ; la Monteleone în Calabria s'au produs în anul 1783 nu mai puțin de 249 de sguduiturĭ din carĭ 98 fórte tarĭ, și localitatea nu s'a liniștit decât după patru anĭ. Câte-odată se întêmplă ca cutremurile sĕ se reproducă la periόde determinate; astfel se crede la Canada, că la fiă-care 25 de anĭ se întêmplă câte un cutremur tare, la Copiapo în Chili, că fenomenele acestea se repetă la fiă-care 23 de anĭ; însĕ asemenea teorii nu au nicĭ o basă, din contră reproducțiunile periodice sunt din cele mai rarĭ și stau isolate.

Ivirea simullanee de cutremure în localitățĭ fórte depărtate una de alta nu este prea rară și se esplică prin comunicațiunile interióre ce esistă în spațiurile interióre ce esistă în spațiurile de sub crusta pământului; asemenea cutremurele diferitelor localitățĭ alternézǎ, adecă când o parte a pământului este sguduită o a doua parte se află liniștită și vice-versa, acésta fiind cutremurată, întâia se află în repaus. O probă necontestabilă pentru aceste comunicațiunĭ subterane ne dă faptul, că de multe-orĭ un cutremur găsesce un canal abducĕtor sĕu un ventil într'un vulcan depărtat. Asemenea legăturĭ subterane pare că esistă între Italia de sud și Syria, precum și între Vesuv și Etna. Amêndoi aceștĭ vulcanĭ încetase de a lucra dela 1771 încóce, pe când Italia întrégă era sguduită de numeróse cutremure, până când vezuvul a isbucnit cu o violență mare în anul 1778.

De atuncĭ peninsula a rĕmas liniștită până la marele cutremur dela Calabria. După cutremurul cel tare dela Riobamba în Granada nouă, în anul 1797, 4 Februarie, insulele Antile au fost într'una cutremurate în curs de 8 lunĭ de dile, până la erupțiunea dela 27 Septemvre (1797) a vulcanului dela Guadelupa, care se afla stins până atuncĭ; ér după ce vulcanul a stat, cutremurele au reînceput și între altele au prăpădit cu totul Cumana.

La finele anului 1811 au început cutremurele, carĭ au sguduit cu mare violență valea Mississippi în curs de un an; la 26 Martie 1812 fù teribilul cutremur dela Caracas; eră la 27 Aprilie a început sĕ lucreze vulcanul St. Vincent, care a fost stins de mai mult de 100 de anĭ, și de atuncĭ s'au împuținat cutremurile în acea parte de pământ.

La vestitul cutremur dela Lisabona, colóna de fum a Vesuvului a dat îndărăt în crater; la cutremurul dela Riabamba, vulcanul dela Pasto, la o distanță de 360 kilometre spre sud, care se afla în activitate, a încetat de-odată.

Cutremurele au o iuțélă de propagațiune fórte variabilă după împrejurărĭ, adecă după intensitatea celei d'întâiŭ loviturĭ din interiorul pământului, după masa și structura stâncilor prin care se propagă, după direcțiunea munților și alte. Experiențele în acéstă privință sunt fórte puțin numĕróse. Ast fel s'a găsit aproximativ, că cutremurul dela Lisabona, înainta cu o iuțélă de 550 metri pe secundă; acela dela 1846 din Provinciile Rinale se propaga cu 460 metri, și cutremurul dela Antille din 8 Februarie 1843 cu 725 metri pe secundă.

împrejurărĭ de naţionalitate a lăsat pe acest om aşa lung în posiţiunea lui de aḑĭ“. Pretinde apoi a sci „din isvor destul de demn, că pe Escelenţa Sa Metropolitul Miron Romanul, care sufere în mare grad de paralisă, *guvernul îl va trimite cât mai curênd în pensiune* şi în locul lui se va propune Maiestăţii Sale spre aprobare d-l episcop gr. or. din Arad, *Ioan Meţianu.* In locul acestuia e tras în combinaţiă vicarul actual dela Oradea-mare, d-l Ioan Goldiş“. Ḑice apoi fóia şovinistă, că episcopul Aradului „a declarat de tot hotărît, că nu e aplecat sĕ priméscă acest post“, dér speră totuşĭ, că „décă increderea cea mai înaltă îi va cere acéstă jertfă, d-l episcop se va supune cu lealitate“. — Cam în asemenea mod atacă pe Escelenţa Sa în „Aradi Közlöny“, făcênd şi el o asĕmĕnare între circulara Metropolitului şi a Episcopului dela Arad.

•

Prinţul **Ferdinand al Bulgariei**, după ce petrecù douĕ ḑile în Belgrad unde i-se făcură tóte onorurile posibile, sosì alaltă-erĭ acasă în Sofia, şi fù primit la gară într'un mod strălucit. A fost bătătóre la ochĭ împrejurarea, că la primire a lipsit din corpul diplomaţilor ambasadorul german. Se asigură că în câte-va ḑile prinţul plécă la Moscva, pentru de-a asista la încoronarea părechii imperiale rusescĭ.

SCIRILE ḐILEI.

— 29 Aprilie.

Amnestiărĭ din incidentul Mileniului. Din Seghedin li-se comunică foilor budapestane, că la 10 Iunie n. c., după cum se crede în general, vor fi amnestiaţĭ toţĭ arestanţii din închisórea statului, atât cei osîndiţĭ pentru duelurĭ, cât şi cei condamnaţĭ pentru delicte politice. Dintre arestanţii ordinarĭ dela Seghedin se crede că vor fi amnestiaţĭ 80 de inşĭ.

—o—

In contra crucei. Noii cuceritorĭ ai patriei nu mai vor sĕ sufere sânta cruce. La esposiţia „milenară“ scim, că s'a interḑis espunerea crucilor. Acum primesce „Alkotmány“ scirea, că în sinagoga Jidanilor din Arad se află espusă „în amintirea mileniului“ emblema Ungariei cu coróna apostolică, dér crucea dela corónă este înlocuită cu nisce stele orientale. Acéstă scandalósă falsificare a emblemei, ḑice organul catolic, a revoltat pe toţĭ Creştinii din Arad.

—o—

Marele Etimologic al României. După o pausă lungă, din acéstă lucrare de mare întindere a d-lui B. P. Haşdĕu, lucrată după dorinţa şi cheltuiéla regelui Carol I, sub auspiciile Academiei Române, a apărut o făsciórá nouă, care e a patra din tomul III şi cuprinde cuvintele începênd cu Bălţesc şi până la Bărbat. O mare parte a broşurei se ocupă cu Bănatul, pe care îl studiéză din punct de vedere istoric topografic; apoi îi esaminéză individualitatea dialectală, elementul lexic şi cel foneticomorfologic; trecênd la individualitatea teritorială, se ocupă de Troian, Auşoniu şi Tilma. Este interesant şi substantivul Bănat, ḑice „Familia“, precum şi cuvintele Băntuesc, Bănuélă, Bănuesc etc. La capĕt se alătură „Addenda“ pentru litera A.

—o—

Ḑiar ocasional oprit. Ministrul de interne ungar a oprit intrarea pe teritor ungar ḑiarului ocasional „Jos Mileniul.“ care, cum se scie, îl redactaseră ḑilele t[illegible]cute studenţii universitarĭ bucurescenĭ.

—o—

Maial. Elevii şcólelor române gr. ort. din Arad, sub conducerea învĕţătorilor, vor arangia Joi, în 2 (14) Maiŭ c. un maial. Programa: a) Tinerimea va merge la pădure cu musica diminéţa la 7 óre. b) Inainte de améḑĭ jocurĭ pentru băeţĭ. c) După améḑĭ joc pentru public. d) La 8 óre séra întórcerea în oraş cu musica. Intrarea: 30 cr. de persónă. Venitul curat este destinat pentru ajutórarea şcolarilor seracĭ. Oferte benevole a se trimite învĕţătorului Iosif Moldovan. (Piaţa Tököly Nr. 8.)

Saşii din Braşov şi Mileniul. Alaltă-erĭ şcólele săsescĭ din Braşov serbară şi ele mileniul printr'o serbare în stil mai mare arangiată în biserica săséscă din centrul oraşului. După diferite ceremonii şi cântărĭ ţinù vorbirea festivă către tinerimea şcolară şi inteligenţa adunată, conducĕtorul şcólelor reale din loc Kristof *Gusbeth*, care ḑise între altele următórele: „Maghiarii trebue sĕ mulţăméscă lui Dumneḑeu, că i-a susţinut în graţia sa; naţiunĭ mai puternice, mai marĭ şi mai culte au perit, *ei* însĕ, au fost mântuiţĭ. Saşii au fost totdéuna un sprijin al corónei, între murii lor se refugiau adese-orĭ nobilii maghiarĭ ameninţaţĭ; şi cu tóte acestea Saşii au secerat de multe-orĭ nemulţămire. Noi trebue sĕ respingem atacurile, carĭ se îndréptă asupra nóstră chiar şi din partea maghiară, de către ómenĭ, carĭ au deviat dela căile unui Eötvös, Széchenyi şi Deák. Décă cineva ar voi sĕ *contopéscă popórele* diferite într'un singur popor, acésta ar fi *nebuniă!* Voim sĕ servim culturii împreună cu Maghiarii, *Românii*, Slovacii şi celelalte popóră ale acestei ţĕrĭ; în scopul acesta însĕ, trebue sĕ domnéscă principiul fundamental: *dreptatea.* Numai décă se va mĕsura tuturora cu aceeaşĭ mĕsură în acéstă ţéră, numai aşa *póte spera Maghiarul, că va trăi aci încă un alt mileniu*, în ţéra, pe care Domnul a destinat'o şi Maghiarilor, dér şi celorlalte popóră.

De ale mileniului.

Sêrbii contra mileniului. Ia supĕrat fórte mult pe domnii din Budapesta scirea, că guvernul sêrbesc a numit acum pe fostul şef de poliţiă din Belgrad, *Nicola Stefanovicĭ*, care fusese destituit din causa demonstraţiunilor recente, inspector de poliţiă în ministerul de interne. Ambasadorul austro-ungar numai decât *protestà* în contra acestei numirĭ, prin care Serbia n'ar da nicĭ o satisfacţiune Ungariei. Guvernul sêrbesc rĕspunse însĕ, că amintitul funcţionar n'a fost avansat, ci transferat, la altă branşă. Erăşĭ se va umfla de sigur *Ugron!*

*

Lex bombastica millenaria. „Figaro“ recomandă spre cetire următórele legĭ pentru esposiţia milenară: §. 1. Ungaria se proclaméză ca regat al întregei lumĭ, şi tóte puterile marĭ au sĕ recunóscă acésta printr'un act omagial estraordinar. §. 2. Marele erou de frase romantice Mauriţiu Jokai este ales Dumneḑeu suprem, şi toţĭ ângerii şi archangelii, precum şi toţĭ sfinţii ceriului au sĕ-i aducă jertfele de mulţămită prescrise. §. 3. Globul ungar e recunoscut, cu însuşirile sale istorice, ca nemuritor.

*

Despoiare milenară. „Magyar Hirlap“ din Budapesta spune, că óspeţii sĕrbărilor milenare sunt formal despoiaţĭ de banĭ în Budapesta. Sunt cârciume, în carĭ o porţiune de cartofĭ se vinde cu 60 cr., sunt otele în carĭ pentru odăi, al căror preţ pe ḑi a fost 1 fl., acum cer 15 fl. Spesele ce le are publicul la visitarea esposiţiei sunt enorme, aşa încât de persónă se urcă la 10 fl. Vizitii, friserii etc. toţĭ au urcat preţurile, aşa, încât óspeţii milenarĭ plécă din Budapesta deja după 2—3 ḑile — cu pungile gole. Sciu Jidanii ce fac!

*

O telegramă din Roma anunţă, că preşedintele Camerei italiene a cetit alaltăerĭ o scrisóre primită dela guvernul unguresc, prin care acesta invită pe deputaţĭ sĕ ia parte la serbările Mileniului. D-nul *Imbriani* declară, că se asociază unei manifestaţiunĭ pentru mileniu, *dér doresce, ca cerinţele poporului român sĕ fiă şi ele recunoscute.*

*

Deva, 10 Maiŭ.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.“)

Erĭ edificiile publice şi mai cu sémă crîşmele şi casele Jidanilor s'au împodobit cu steagurĭ unguresci şi de diminéţă au pornit şcolarii şi fetele dela şcóle, la bisericile din oraş, — până şi inaşii de pantofarĭ purtau cocarde unguresci şi medalia esposiţiei milenare. Iţĭ era milă sĕ veḑĭ studenţii românĭ şi chiar şi un profesor preparandial cu monete pe pept!...

La biserica gr. or. română, popa Nicóra a ţinut sluşbă milenară şi — fără sĕ fi avut îndemnare, — şi o predică patriotică către şcolarii veniţĭ la biserică, éră „Gusti mamii“, care mai alaltăerĭ se lăuda în gura mare la apotecă (farmaciă) către Ungurĭ, că numai el singur a compus Memorandul — erĭ dojenia pe toţĭ, câţĭ întâlnia pe stradă, pentru că nu s'au dus la biserica românéscă, ca sĕ asculte rugăciunile tatălui sĕu.

Astăḑĭ tămbălăul a luat dimensiunĭ şi mai marĭ. Toţĭ oficialii regescĭ şi neregescĭ în corpore, în frunte cu fişpanul îmbrăcat în „disz magyar“, — apoi cu banderialiştii îmbrăcaţĭ ca nisce teatraliştĭ pe scenă, — cu un jude de Tablă român cu cilindru, au mers din biserică în biserică. Dela catolicĭ la gr. orientalĭ, de aicĭ la reformaţĭ şi în fine la sinagoga jidovéscă, unde îi aşteptau jidanii încocardaţĭ şi încinşĭ cu pantlicĭ tricolor unguresci.

Astfel Jidanii şi reformaţii au fost stropiţĭ în biserica cat. cu apă sânţită, în biserica română au fost, ca sĕ sĕrute „az oláh krucsát“; éră cei Românĭ, (dintre meseriaşĭ mulţĭ cu cocarde unguresci şi sub steag asemenea unguresc,) au mers la catolicĭ şi reformaţĭ, ca sĕ asculte „Hazádnak rendületnül“, éră la Sinagoga, sĕ sĕrute „Thora“.

Aşa-i lumea de astăḑĭ!

Cei dela casa oraşului (primăriă) au hotărît sĕ ţină şedinţă festivă, sĕ facă conduct cu torţe şi banchete peste banchete.

Scurt, s'au început ḑilele patriotice şi Jidanii pot fi mândrii ce rol însemnat au astăḑĭ, în capitala unui comitat locuit de peste douĕ sute cincĭḑecĭ mii Românĭ.

Cumcă guvernul are de gând sĕ opréscă conferenţa din 15 Maiŭ, noi am aflat deja aséră după 9 óre, din foile din Pesta. Vĕ puteţĭ închipui, cât de mult a încuraragiat scirea acésta pe „puternicii“ de pe aicĭ.

Acuma déră, ce va fi?

Mai revoltător e acum faptul, că Maghiarii formal pretind dela oficialii românĭ sĕ ia parte la şedinţa festivă, sĕ subscrie adresa omagială la monarch şi sĕ participe la banchete.

Terorisărĭ, forţărĭ orĭ ameninţărĭ pe tóte terele.

Acésta este situaţiunea în care ne aflăm astăḑĭ. Eată-o şi ilustrată:

Doi *învĕţătorĭ românĭ dela Dobra*, au **fost judecaţĭ şi pedepsiţĭ** prin pretorele dela Ilia, pentru nisce steguleţe, de diverse colorĭ, ce le-au purtat copiii anul trecut la maial!

La evenimentele din Persia.

Un redactor al ḑiarului vienez „Neue Freie Presse“ a avut o convorbire cu *Neriman Khan*, ambasadorul Persiei la Viena. Acesta şĭ-a esprimat întâiŭ indignarea contra anecdotelor „uşuratece“, ce s'au reprodus acum în tótă pressa europénă cu privire la decedatul Şah.

— „Nimic nu-i adevĕrat“, a dis ambasadorul. „Şahul Nasr-Eddin n'a fost european, dér a făcut mult pentru desvoltarea culturei în patria mea. In faptul, că succesiunea la tron s'a operat în tótă regula, ca în orĭ ce stat civilisat din Europa, trebue sĕ recunósceţĭ, că la noi esistă ordine. Noul Şah, Muzaffer-Eddin, e încă mai europén decât tatăl sĕu. Că nu e om de rênd dovedesce faptul, că plécă sărac din postul de guvernator din Täbris. Şi cât de uşor s'ar fi putut îmbogăţi! S'au rĕspândit şi asupra lui felurite fabule. Un cunoscĕtor al Persiei, care cunósce şi pe noul Şah, a voit sĕ-l presinte ca om bolnav. Nu trebue sĕ fiă cine-va tocmai robust, ca se fiă sănĕtos. Noul Şah va domni cu putere. Acum e pe drum spre Teheran şi în curênd vom cunósce nouĕle lui acte de guvernământ“.

— „Crede Escelenţa Vóstră, că Şahul Muzaffer-Eddin va visita Europa?“

— „Cred, presupun însĕ, că va trece multă vreme până va veni în Europa. Şahul va avea sĕ reguleze întâiŭ multe în conformitate cu ideile sale înainte de-a pleca în Occident“.

— „Sosesc depeşĭ din Teheran anunţând, că în mai multe provincii ale Persiei ar esita turburărĭ.“

— „Nu luaţĭ acésta aşa de tragic“, ḑise ambasadorul, „esistă elemente doritóre sĕ pescuiéscă în apă turbure. Procedarea turburătóre a nomaḑilor din Fars nu influenţéză atitudinea liniştită şi pacînică a celorlalţĭ locuitorĭ ai Persiei.“

— „Se aştéptă, Escelenţe, ca influenţa Rusiei sĕ créscă sub noul Şah, căruia i-se atribue simpatii rusescĭ.“

Ambasadorul rĕspunse:

— „Unde nu e influentă Rusia aḑĭ? Rusia operéză şi la voi în Europa cu multă abilitate. Sfera influenţei rusescĭ în Balcanĭ se întinde mereu. Şi în Persia Rusia a obţinut, prin diplomaţia ei îndemânatică, multe succese, ér Anglia nu a procedat tot-déuna norocos în Persia, ca şi în Turcia.

Redactorul întrebà apoi pe Neriman Khan, décă noul Şah va fi representat la serbările de încoronare din Moscova.

Ambasadorul Persiei rĕspunse:

— „Representantul Şahului Persiei se află deja pe drumul Rusiei. E frate cu decedatul Şah, care 'l delegase pentru acésta. Noul Şah va confirma de sigur pe unchiul sĕu în misiunea acésta. Muzaffer-Eddin va ţiné de sigur la continuarea unui regim regulat şi ca om cultivat europenesce va rĕmâne în relaţiunĭ bune cu Europa.

NECROLOG. Subscirişii cu inima frântă de durere anunţă tuturor consangenilor, amicilor şi cunoscuţilor decedarea iubitului lor fiu, frate, nepot şi vĕr **Emeric Pap**, iunior **de Baseştĭ** student de-a 6-a Clasă gimnasială după un morb greu, întâmplat în a 9-a Maiŭ n. c. la 4 óre după amiaḑĭ, în etate de 18 anĭ. Rĕmăşiţele pămêntescĭ a mult regretatului defunct se vor înmormênta dela casa părintéscă, — după ritul gr. cat. în cimiteriul din Cluşiu, lângă mult regretata s'a mamă óre-cândva Adelina de Leményi în a 11-a lunei curente după améḑĭ la 4 óre. Fiei ţĕrîna uşóră şi memoria binecuvêntată! Cluşiŭ, 9 Mai 1896. Emeric Pap de Baseştĭ advocat în Cluşiŭ ca părinte şi soţia sa Roza Cototiu, Virgil şi Elena ca frate şi soră. Gregoriu Pap de Baseştĭ Archidiacon gr. cat. ca moşiu. Alesandru Pap de Baseştĭ Jude reg. cercual în Cehul Silvaniei, ca unchiu şi socia sa Teresia născută Sorban, Laura Pap şi bărbatul sĕu Dr. Gregoriu Pap advocat în Zelău, Sigismund Pap de Baseştĭ Victor Pap de Baseştĭ, Alesandru Pap de Baseştĭ şi Teresia Pap de Baseştĭ, ca verĭ.

DIVERSE.

Şahul Persiei ca poet. Şahul Persiei *Nazr-Eddin*, care a fost puşcat sĕptĕmâna trecută, iubea fórte tare poesiile şi el însu-şĭ se credea poet. Odată chiemà la sine pe un renumit poet pers, căruia Şahul îi cetì poesiile sale. — „Şi ce dicĭ despre ele?“, îl întrebà Şahul. — „Sĕ mĕ iertĭ, Majestate“, ḑise poetul, „eu însĕ cred, că poesiile aceste sunt fórte rele“. — „Duceţĭ pe măgarul acesta în grajd“, porunci Şahul. Aşa s'a şi întêmplat spre cea mai mare ruşine a poetului. După câte-va ḑile însĕ, Şahului îi părù rĕu de ceea ce a făcut, şi din nou chiămà la sine pe poet. Acum érăşĭ îi cetì câte-va din poesiile sale şi îl întrebà, cum îi plac. Poetul nu rĕspunse nimic, ci făcù nisce mişcărĭ, ca şi când ar fi voit sĕ se depărteze. — „Unde mergĭ?“ îl întrebà Şahul. — „Indĕrĕt în grajd“, ḑise poetul. La vorbele acestea Şahul s'a ambiţionat şi a lăsat în pace pe poet, făcêndu-i un dar fórte preţios.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

Cursul losurilor private

din 6 Maiu 1896

	cump.	vinde.
Basilica	7.—	7.30
Credit	199.—	20).—
Clary 40 fl. m. c.	50.50	59.50
Navig. pe Dunăre	139.—	143.—
Insbruck	28.—	29.—
Krakau	25.25	26.25
Laibach	22.25	23.25
Buda	63.50	64.—
Palffy	60.50	61.—
Crucea roşie austr.	18.10	18.70
dto ung.	10.30	10.90
dto ital.	12.—	12.40
Rudolf	25 —	26.—
Salm	69.25	70.—
Salzburg	26.50	27.50
St. Genois	71.50	72.50
Stanislau	43.—	45.—
Trieitine $4^1/_2\%$ 100 m. c.	147.—	151.—
dto 4% 50	69.—	73.—
Waldstein	61.—	63.—
Sêrbescĭ 3%	33.60	34.20
dto de 10 francĭ	—.—	—.—
Banca h. ung. 4%	121.15	122.25

Cursul la bursa din Viena.

Din 10 Maiŭ 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.40
Renta de coróne ung. 4%	99.10
Impr. căil. fer. ung. în aur $4^1/_2\%$	123.55
Impr. căil. fer. ung. în argint $4^1/_2\%$	101.60
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.60
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.20
Bonurĭ rurale croate-slavone	97.25
Imprum. ung. cu premii	157.25
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	138.50
Renta de hârtie austr.	101 30
Renta de argint austr.	101.25
Renta de aur austr.	122.65
Losurĭ din 860	145.50
Acţii de ale Băncei austro-ungară.	949.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	388.25
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	355.—
Napoleondorĭ.	$9.54^1/_2$
Mărcĭ imperiale germane	58.90
London vista	120.35
Paris vista	$47.77^1/_2$
Rente de coróne austr. 4%.	101.15
Note italiene.	44.30

Cursul pieţei Braşov.

Din 11 Maiŭ 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.50	Vênd.	9.53
Argint român.	Cump.	9.45	Vênd.	9.50
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.52	Vênd.	9.54
Galbenĭ	Cump.	5.65	Vênd.	5.70
Ruble rusescĭ	Cump.	127.	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.40	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.60	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.57

Anunciurĭ

(Inserţiuni şi reclame)

Suntŭ a se adresa subscrisei administratiunĭ. In casul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orĭ.

Administr. „Gazeta Trans."

Nr. **6676**—1896.

PUBLICAŢIUNE.

Pentru **sesonul** din acest an **de băi este de a se ocupa în scalda Zizin postul medicului de băi.**

Agendele acestui medic sunt prescrise de lege, şi asupra lor se pot cere informaţiunĭ dela physicatul orăşenesc din loc.

Sesonul durézâ din 1 Iulie pănă la finea lui August, eventualminte pănă la 15 Septemvre a. c.

Léfa: 100 fl. şi 80 fl. pentru locuinţă; afară de aceea onorarul de bolnavĭ pentru tractarea lor medicală.

Doctorii de medicină au de a-şĭ aşterne petiţiunile, prin carĭ au de a documenta şi activitatea lor de păn'acum, — **cel mult pănă în 31 Maiŭ a. c. la prânḑ 12 óre** la acest magistrat.

Braşov, 7 Maiŭ 1896.

975,1—3 **Magistratul orăşenesc.**

Sosirea şi plecarea trenurilor în Braşov.

Sosirea trenurilor în Braşov:

1. Dela Pesta la Braşov:

Tr. accelerat: 5 óre 07 m. diminéţa.
Trenul de persóne: 8 óre diminéţa.
Trenul accel.: 2 óre 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 óre 25 minute séra.

2. Dela Bucurescĭ la Braşov:

Trenul accel: 2 óre 18 min. după am.
Trenul mixt: 5 óre 20 m. după améḑĭ.
Trenul de persóne: 9 óre 8 minute séra.
Trenul accel.: 10 óre 19 minute séra.

3. Dela Zĕrnescĭ la Braşov: (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 7 óre 44 min. diminéţa.
Trenul mixt: 1 óră 29 min. după am.
Trenul mixt: 8 óre 31 min. séra.

4. Dela Ch.-Oşorheiu la Braşov.

Trenul de pers.: 8 óre 15 min. dimin.
Trenul de persóne: 1 óră 46 m. d. am.
Trenul mixt: 7 óre 12 min. séra.

5. Dela Sinaia la Braşov*)

Trenul de persóne 7 óre 40 m. dim.

Plecarea trenurilor din Braş.

1. Dela Braşov la Pesta

Trenul mixt: 5 óre 8 min. diminéţa.
Trenul accel.: 2 óre 45 min. după am.
Trenul de persóne: 7 óre 43 min. séra.
Tr accelerat: 10 óre 26 min. séra.

2. Dela Braşov la Bucurescĭ:

Trenul de pers.: 3 óre 55 min. dimin.
Tr. accelerat: 5 óre 14 m. dimin.
Trenul mixt: 11 óre înainte de améḑĭ.
Trenul accel.: 2 óre 19 min. după am.

3. Dela Braşov la Zĕrnescĭ. (Gara Bartolomeiu.

Trenul mixt: 8 óre 35 min. diminéţa.
„ „ 4 „ 55 m. după am.
Trenul mixt: 4 óre 30 min. dim.

4. Dela Braşov la Ch.-Oşorheiu.

Trenul de persóne: 3 óre 1 după am.
Trenul mixt: 8 óre 50 minute dimin.
Trenul de pers.: 5 óre 20 min. dimin.

5. Dela Braşov la Sinaia*)

Trenul de persóne 6 óre 40 min. séra.

*) Acest tren circulézâ numai Joia Dumineca şi la sĕrbătorĭ.